

Jng. Vidoje N. Miħaldžić

Tablice

*za obračunavanje
njemačke bačvarske robe*

ING. VIDOJE N. MIHALDŽIĆ

Jugoslavensko Šum. udruženje!

V. Mihaladžić
koš. šum. inženjer

TABLICE

za obračunavanje
njemačke bačvarske robe

Knjigu je preporučilo Ministarstvo Šuma i Rudnika,
raspisom broj 4857-1929., od 7. februara 1929.

Cijena 50 Dinara.

1 9 2 9.

VLASTITA NAKLADA.

Uvod.

Pomoću tablica, koje se u ovoj knjizi nalaze, mogu se lako i brzo, jednostavnim očitavanjem, ustanoviti akovski, odnosno hektolitarski sadržaji, zatim kubični sadržaji i težine njemačke bačvarske robe.

Ne treba ni isticati koliko se vremena uštedi, ako se sadržaji samo očitavaju i u slučaju potrebe još i pribrajaju, nego, ako se od slučaja do slučaja moraju izračunavati. Ne samo da se uštedi mnogo vremena, nego se izbjegnu i mnoge pogreške, koje se, u brzini posla, mogu vrlo lako da potkradu.

U tablicama I. i II. (str. 5.—50. i 51.—96.) nalaze se akovski sadržaji dužica od $\frac{1}{4}$. do 30. broja veličine i akovski sadržaji danarica od $\frac{1}{3}$. do 60. broja veličine, sve $\frac{1}{4}$ po $\frac{1}{4}$ reda, do 50 redova. Osim toga nalaze se u njima, za iste brojeve veličine, sadržaji za 60, 70, 80, 90, 100, 200 i t. d. do 1000 redova, pa se očitavanjem i pribrajanjem mogu ustanoviti sadržaji i za više od 50 redova.

Upotreba je tablica vrlo jednostavna. Debelo tiskani brojevi u gornjem i donjem vodoravnom stupcu označuju brojeve veličina; na pr. na str. 6.—14. u okomitom stupcu ispod debelo tiskanoga broja 1, nalaze se akovski sadržaji za dužice 1. broja veličine. Debelo tiskani brojevi u okomitim stupcima ispod oznake —Red.— označuju broj redova; na pr. na str. 6., u retku, koji je u istom vodoravnom pravcu sa brojem 475, debelo tiskanim ispod oznake —Red.—, nalaze se akovski sadržaji dužice od $\frac{1}{4}$. do 3. broja veličine, za 475 redova. — Akovski sadržaj od 4725 redova dužice, 11. broja veličine = 115·50 akova. Taj sadržaj očitamo iz tablica na slijedeći način: u tablici I. na str. 31., u okomitom stupcu ispod debelo tiskanoga broja 11, očitamo iznos, koji se nalazi u istom vodoravnom pravcu sa brojem 4725, debelo tiskanim u okomitom stupcu pod oznakom —Red.— Akovski sadržaj 12325 redova dužice, 12. broja veličine = 328.67 akova; u tablici I. na str. 32., očitamo ispod broja 12, a u istom vodoravnom pravcu sa brojem 100, sadržaj za 100 redova = 266.67 ak., zatim u istoj tablici na str. 27., očitamo ispod broja 12, a u istom vodoravnom pravcu sa brojem 2325, sadržaj za 2325 redova = 62 ak., ta dva iznosa zbrojimo i dobijemo akovski sadržaj za 12325 reda dužica 12. broja veličine

= 266 67 + 62 = 328 67. ak. Isto se tako očitavaju sadržaji danarica, samo se u tom slučaju mora upotrijebiti tablica II. (str. 51.—96.)

Iz tablice III. (str. 97.—101.) možemo očitavati kubični sadržaj i težinu jednoga akova dužica od $\frac{1}{4}$. do 30. broja veličine i jednoga akova danarica od $\frac{1}{3}$. do 60. broja veličine, zasebno za svaku debljinu od $\frac{1}{4}$ " do $\frac{3}{4}$ " , a težinu zasebno za hrast lužnjak, a zasebno za hrast kitnjak.

Na pr. kubični sadržaj jednog akova dužice 2. broja veličine, a debljine $\frac{1}{4}$ " iznosi 0·0375 m³, težina mu je, ako je dožica od hrasta lužnjaka, 32·25 kg. a ako je od hrasta kitnjaka, 27·75 kg. Te iznose očitamo iz tablice III., na str. 98., — u prvom okomitom stupcu, pod oznakom —Br.— nademo debelo tiskani broj 2, pa očitamo iznose, koji se nalaze u 3., 4. i 5. okomitom stupcu, a u istom vodoravnom pravcu sa brojem 6, koji se nalazi u 2. okomitom stupcu i u skupini oznaka debljina 2. broja veličine.

Njemačka se bačvarska roba izrađuje u akovskima dimenzijama; — postoje i dimenzije za hektolitarsku mjeru, ali se u praksi gotovo nikada ne upotrebljavaju. — I. se i II. tablica može upotrijebiti i za hektolitarsku mjeru, jer sadržaj ostaje isti, radimo li u akovskoj ili hektolitarskoj mjeri. —

I.

Dužice